

Egzotikus befektetés, hatalmas lehetőségekkel

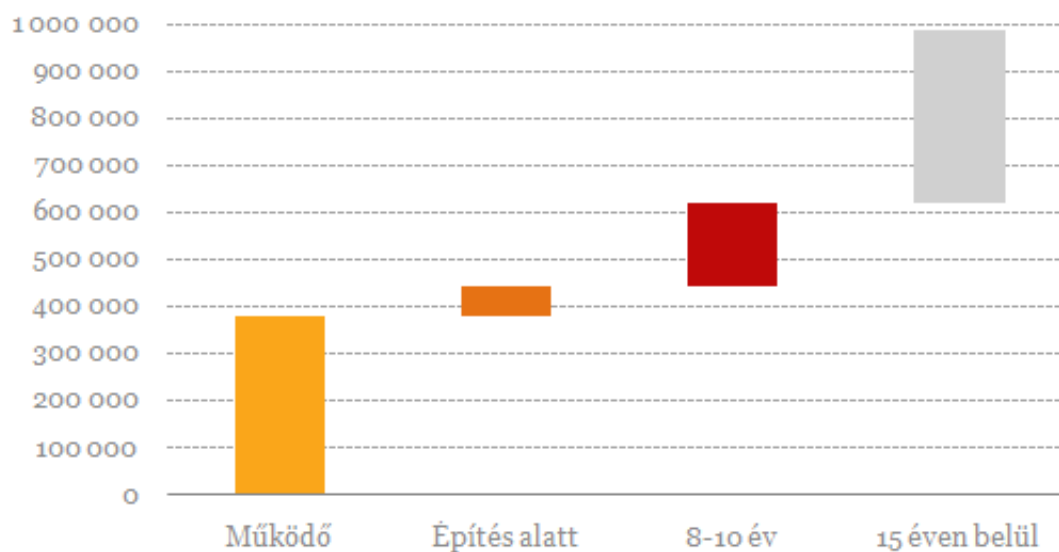
2011.04.12 13:59

Az urán- és az atomenergia szektor felé fordult a piacok figyelme a japán katasztrófát követően, mivel az iparági vállalatok részvényei jelentősen leértékelődtek néhány nap alatt. Ezt számos szakértő, például Jim Rogers is pánikeladásnak értékelte, és kedvező beszállási lehetőséget emlegetett. Az atomenergetikai- és az ehhez szorosan kapcsolódó urán kitermelő vállalatok egyrészt kedvező lehetőséggel kecsegtetnek, mivel az atomenergiának egyelőre nem nyújtanak tökéletes alternatívát sem a légszennyező szén- és gázerőművek, sem az egyelőre túl kevésbé hatékony megújuló energiaforrások. Az atomenergia szerepének újragondolása és csökkentése viszont ronthatja a komoly növekedésre árazott papírok vonzerejét.

Egyelőre nem tűnhet el az atomenergia

Az atomenergia - különösen a fejlett világban - fontos szerepet tölt be az áramtermelésben, a világ elektromos energiájának 14 százalékát ugyanis atomerőművek állítják elő - derül ki a Nukleáris Világszövetség adataiból. Ezt a világon - egy március elsejei kimutatása szerint - összesen 443 reaktor termeli, ezen felül több mint 60 reaktor van épülőben (ebből 27 Kínában), és további 150 van tervezési fázisban.

Avilágon jelenleg üzemelő reaktorok kapacitása és a tervezett telepítések*
(MWe)

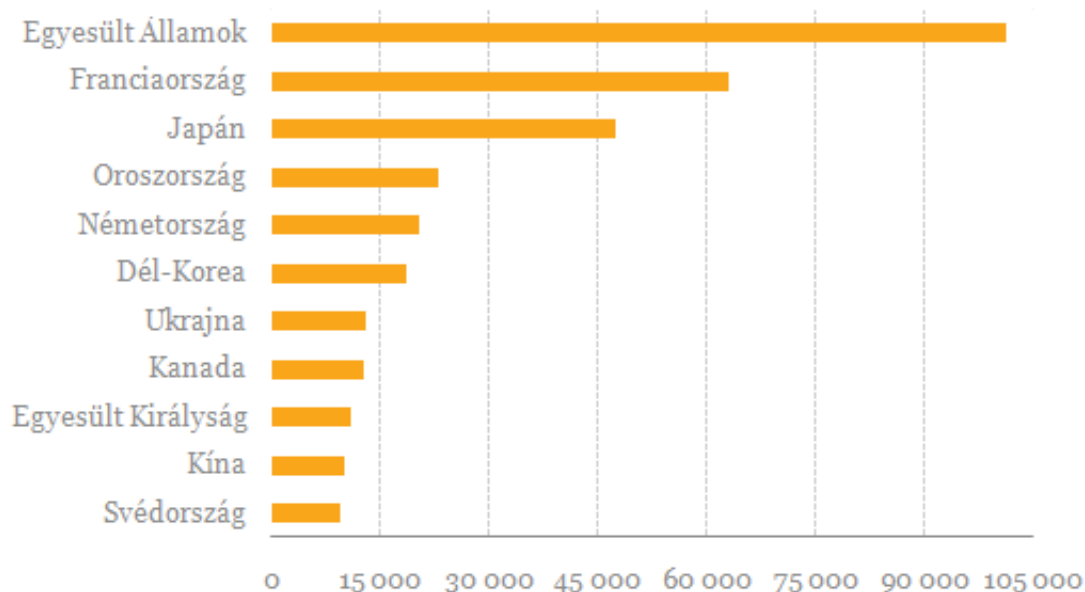

Forrás: WNA, Portfolio.hu

*:2011.03.01. adatok

A legnagyobb mértékben az Egyesült Államok állít elő villamos energiát atomerőművek segítségével, ami nem meglepő, hiszen az országban több mint 100 reaktor működik. Náluk azonban ez is csupán az ország teljes villamosenergia-termelésének 20 százalékát teszi ki, ellenben Franciaországgal, ahol az atomerőművek az ország áramtermelésének több mint 70 százalékáért felelnek. A legjelentősebb termelők között találjuk még Japánt, Oroszországot, Dél-Koreát és Németországot.

A világ legnagyobb atomerőművi kapacitással rendelkező országai* (MWe)

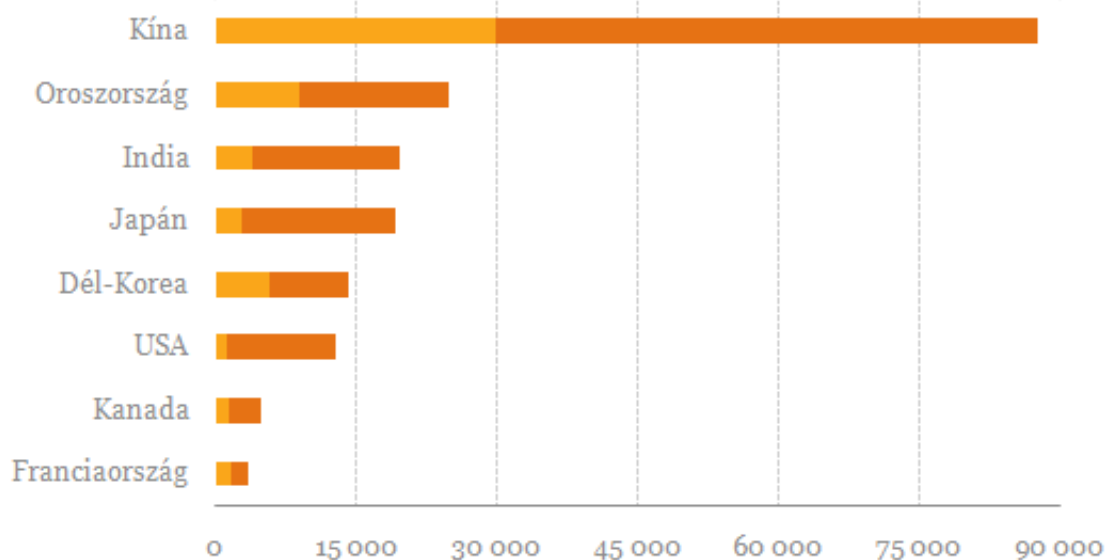

Forrás: WNA, Portfolio.hu

*: 2011.03.01. adatok alapján

A világ villamosenergia iránti kereslete 2002 és 2030 között duplájára nőhet, amit főként a fejlődő országok igényeinek növekedése fűthet. Kelet-Ázsia áramigénye például évi 7-8 százalékkal emelkedik, ilyen mértékű növekedés pedig komoly kihívásokat jelent a termelők számára is. Kínának a minimális szükségletek kielégítéséhez az elektromos áram termelését meg kell dupláznia a következő 15 évben, amit nagyrészt atomenergia kapacitások bővítésével valósíthat meg. A kínai tervek azonban ennél ambiciózusabbak, 2020-ra az ország jelenlegi atomerőművi kapacitásának nyolcszorosát irányozták elő.

Az építés alatt lévő és tervezett reaktorok kapacitása a "nagyoknál"* (MWe)

Forrás: WNA, Portfolio.hu

*: 2011.03.01. adatok alapján

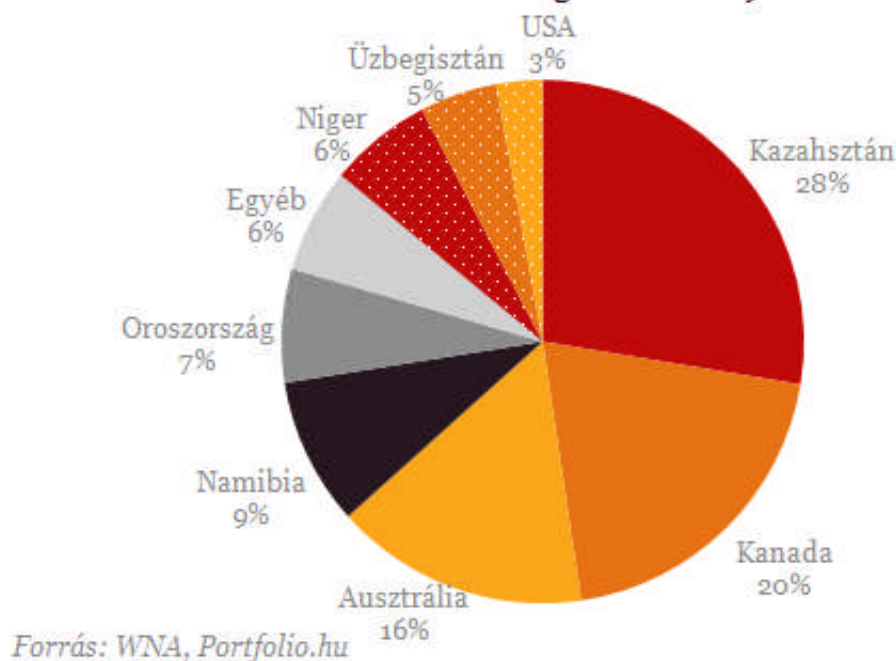
Noha a megújuló energiaforrások egyre nagyobb szerepet kapnak az egyes országok áramtermelésében, az egyelőre egyértelmű, hogy az atomenergia helyét nem képesek átvenni. A konvencionális energiatermelés ugyanakkor a légszennyezés, és szén-dioxid kibocsátás miatt nem jelent tökéletes alternatívát. Emiatt számos szakértő állítja, az atomenergia elengedhetetlenül fontos szerepet kell hogy játsszon a jövő energia termelésében is.

Urán

Az atomreaktorok döntő többsége uránnal működik. Az urán bányászata nem olcsó, hiszen kevés helyen található meg a gazdaságos kitermeléshez megfelelő koncentrációban, a kibányászott ércek pedig csak további kezelés után értékesíthetők. A Nukleáris Világszövetség adatai szerint 2011-ben közel 69 ezer tonna uránra lesz szükségük az atomerőműveknek, a világ urántermelése 2009-ben viszont mindössze 50 572 tonnát tett ki. Mivel a kitermelés egyelőre nem tud lépést tartani a kereslettel (az elmúlt években is a bányák a kereslet alig 78 százalékát termelték ki), olyan másodlagos kínálati források is hozzájárulnak az atomerőművek uránigényéhez, mint az atomfegyverek leszereléséből származó magasan dúsított urán, vagy a korábban felhalmozott készletek, illetve visszanyerhető még a használt fűtőelemekből is némi üzemanyag.

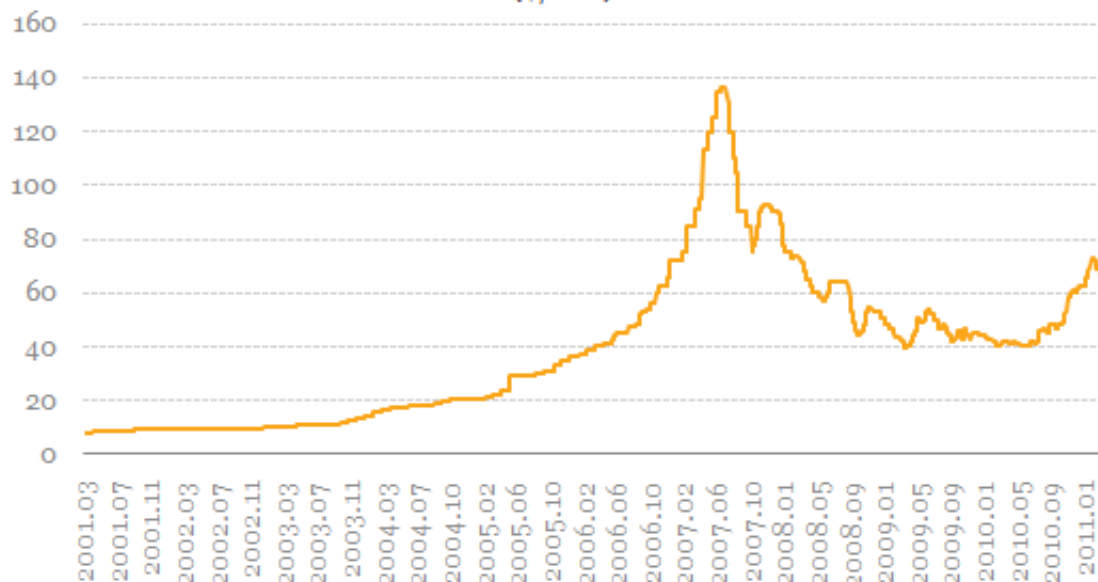
A legnagyobb mértékű kitermelés Kazahsztánban folyik, de jelentős mennyiséget bányásznak Kanadában, Ausztráliában, valamint Afrika egyes részein is. A legfőbb termelő országokat megnézve megállapítható, hogy a bányászat nagy része politikailag stabilabb országokhoz köthető, vagyis a bányászatban kisebb a politikai kockázat. Az ismert és kitermelhető uránkészletek nagyjából 5,4 millió tonnát tesznek ki, amiből több mint 1 millió tonna Ausztráliában található. A jelenlegi fogyasztás mellett (évi 68 ezer tonna) ez 80 évre elegendő, de a fogyasztás stagnálása nem reális.

Az urántermelés megoszlása 2009-ben

Az új lelőhelyek kutatása igencsak lelassult az utóbbi évtizedekben, de a kutatások 2005-ös beindulásával újra nőhet az ismert készletek nagysága, ugyanakkor a kutatások és a kitermelés is egyre drágábbá válik. A Nukleáris Világszövetség becslése szerint az 5,4 millió tonnás készlet mellett még további 5,5 millió tonna urán található a földben, aminek kitermelése azonban csak jóval magasabb árak mellett válik gazdaságossá. Az urán árfolyama 2007-ben 130 dollár fölé emelkedett, ahogy csökkentek a készletek, és egyre drágábbá vált a kitermelés is. A válság ezt követően visszavetette az urán árát, de 2010 végén ismét 70 dollár fölé emelkedett a nehéz fém árfolyama, ami a japán atomerőművel kapcsolatos baleset miatt 60 dollárig zuhant. Az urán árának emelkedését segíti, hogy az atomerőművek a fosszilis anyagokat használó erőművekkel szemben nem igazán költségérzékenyek az urán ára - mondta Bakács Tamás, a Reálszisztéma Alapkezelő portfólió menedzsere.

Az urán spot árának alakulása (\$/font)

Forrás: DataStream, Portfolio.hu

Felvásárlások a piacon

Az iparág fontosabb vállalatait a japán katasztrófát megelőzően rendkívül optimistán, a 2006-2007-es évekhez hasonló - erős és tartós - bikapiacot várva értékelték a befektetők. A szektor részvényei átlagban az egy részvényre jutó nettó jelenérték kétszeresén forogtak. Ám március közepén az iparági részvények nagyjából 30 százalékos esést szenvedtek, a mutató pedig másfélre mérséklődött. Ennek ellenére még mindig némi optimizmusra utaló prémiumot tartalmaznak az uránnal kapcsolatos vállalatok részvényei, például a rézérc és kőszénbányákat üzemeltető vállalatokhoz képest, ahol a részvényárfolyam jellemzően a nettó jelenérték 1,1-1,2-szerese - mondta Bakács. Ráadásul - főként nyugaton - a politikai hozzáállás megváltozása késleltetheti bányák fejlesztését, a Reálszisztéma Marco Polo származtatott alapja ezért csökkentette kitétségét az iparági részvények felé, és inkább a szén, gáz és rézérc alapanyagok irányába mozdult el.

Az uránbányászati vállalatok között több nagyobb felvásárlás is folyamatban van, ami jelentős árfolyam-emelkedést okozhat a kiszemelt vállalatoknál. Az egyik felvásárló a kínai Guangdong Nuclear Power Group lehet, amely felvásárlási ajánlatot tett a brit Kalahari Mineralsra 290 penny-s részvényenkénti árfolyamon, ám a bejelentést követően természeti katasztrófa sújtotta Japánt, ami az árfolyamok bezuhanását eredményezte. A kínaiak ezért most valószínűleg újratárgyalják az árfolyamot, akárcsak az orosz Rosatom bányászati vállalata, az Atomredmetzoloto, amely az ausztrál Mantra Resources-t akarta megvenni.

A Kalahari (font), az Uranium One (C\$) és a Mantra Resources (A\$) relatív árfoylama

Forrás: DataStream, Portfolio.hu

Az ausztrál White Canyon urán termelő vállalatért 57 millió dollárt kínált a Denison Mines, ám nagy kérdés, sikerül e nekik is újratárgyalniuk az árat a japán katasztrófát követően, a februári megállapodásuk szerint ugyanis - ellenben a Mantra szerződésével - a felvásárlónak nem jár visszalépési jog jelentős anyagi hátrány bekövetkezése esetén. Szintén nagy kérdés, mi lesz a kanadai kormány által eladásra kínált Atomic Energy of Canada Limiteddel (AECL), hiszen a hírbe hozott vevők, mint a SNC Lavalin Group, vagy a Ontario Municipal Employees Retirement System könnyen lehet hogy a japán események után nem a vásárlás mellett döntenek.

Az urán piaci felvásárlások átlagon felül buknak el, az elmúlt öt évben az iparágban az 500 millió dollár feletti felvásárlások 71 százaléka végül nem valósult meg. Más iparágakban ennek aránya 22 százalék - derül ki a Bloomberg adataiból.

Befektetési lehetőségek

Az uránba mint nyersanyagba közvetlenül nem fektethetünk be, így az uránnal, vagy az atomenergiával kapcsolatos vállalatok részvényei által részesedhetünk a piac teljesítményéből. Ezen vállalatok részvényei megvásárolhatók egyenként, ugyanakkor a piac teljesítményéből befektetési alapokon, illetve tőzsdén kereskedett alapokon (ETF-eken) keresztül is profitálhatunk. Ezek közé az ETF-ek közé tartozik a Global X Uranium, a PowerShares Global Nuclear Energy, a Market Vectors Uranium+Nuclear Energy vagy a Barclays iShares Global Nuclear Energy.

Market Vectors Uranium+Nuclear Energy ETF árfolyamának alakulása (dollár)

Forrás: DataStream, Portfolio.hu

Japán katasztrófa és hatásai

Az urán és az atomenergia piac ugyan kedvező kilátásokkal rendelkezik, a japán katasztrófa sokat változtathat a helyzeten. Igaz ugyan, hogy a katasztrófát követően az árak a szektorban jelentősen estek, kedvező vételi lehetőségekhez vezetve, a japán atomerőművel kapcsolatos aggodalmak akár hosszú távon is befolyásolhatják a szektor jövőjét. Amennyiben a legfőbb, atomenergiát használó országokban eluralkodik az atomenergia ellenes hangulat, az könnyen eredményezhet lassabb növekedést a szektorban. Ráadásul a japán atomreaktor körüli problémák sem rendeződtek még megnyugtatóan.

A japán katasztrófát követően számos ország, köztük Kína is a jelenlegi fejlesztési tervek felülvizsgálatát rendelte el, Németország pedig ideiglenesen le is állította hét reaktorát. Várhatóan még ebben az évben lezajlik a felülvizsgálatok jelentős része, ezt követően kisebb módosításokkal tovább folytatódhatnak majd a reaktorépítések, engedélyezések. Az iparág jövője szempontjából főként Kína szigorító lépései lesznek meghatározók, azonban jelenleg semmi nem utal arra, hogy az ország vezetése komoly változtatásokat tervezne véghezvinni eddigi politikájában.

Európában és Amerikában ismét felerősödnek az atomenergia-ellenes hangok, azonban azok az országok, amelyek a csernobili balesetet követően is kiálltak a technológia mellett, vélhetően most sem fognak letenni róla. Olaszországban például pár hónap múlva tartottak volna népszavazást az atomenergia ügyében, ám a kormány egy egyéves moratórium mellett döntött vélhetően azért, hogy a népszavazást ne befolyásolhassa a japán baleset. Amerikában mindaddig nem lehet komoly reaktorépítési-hullámra számítani, amíg a földgáz a jelenlegihez hasonló versenyelőnyt élvez.

www.portfolio.hu - <http://www.portfolio.hu/cikkek.tdp?k=5&i=147792>